

**REPUBLIKA SRPSKA
VLADA**

E

NACRT

**ZAKON
O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA
O ZAŠTITI OD NASILJA U PORODICI**

Banja Luka, mart 2019. godine

**ZAKON
O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA
O ZAŠTITI OD NASILJA U PORODICI**

Član 1.

U Zakonu o zaštiti od nasilja u porodici („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 102/12, 108/13 i 82/15), u članu 1. riječi: „te prekršajne sankcije koje se izriču učinocima nasilja u porodici“ zamjenjuju se riječima: „mjere za zaštitu žrtve od nasilja u porodici i druga pitanja od značaja za zaštitu od nasilja u porodici“.

Član 2.

Član 3. mijenja se i glasi:
„Zaštita od nasilja u porodici ostvaruje se primjenom ovog zakona i drugih propisa kojima se uređuje ostvarivanje prava žrtava nasilja u porodici“.

Član 3.

Član 6. mijenja se i glasi:
„(1) Nasilje u porodici, u smislu ovog zakona, postoji ukoliko postoji i najmanji stepen sumnje da je član porodice ili porodične zajednice izvršio radnje fizičkog, seksualnog, psihičkog i/ili ekonomskog nasilja, kao i prijetnje koje izazivaju strah od fizičke, seksualne, psihičke i/ili ekonomske štete kod drugog člana porodice ili porodične zajednice.
(2) Radnje nasilja u porodici, u smislu stava 1. ovog člana, su:
a) primjena sile na fizički ili psihički integritet člana porodice ili porodične zajednice,
b) postupanje koje može prouzrokovati ili izazvati opasnost da će prouzrokovati fizičku ili psihičku bol ili patnju člana porodice ili porodične zajednice,
v) prouzrokovanje straha ili lične ugroženosti ili povrede dostojanstva člana porodice ili porodične zajednice ucjenom ili drugom prinudom,
g) verbalni napad, vrijeđanje, psovanje, nazivanje pogrđnim imenima, te drugi načini grubog uznemiravanja člana porodice ili porodične zajednice,
d) seksualno nasilje,
đ) onemogućavanje pristupa zdravstvenoj zaštiti i njezi,
e) praćenje i svi drugi slični oblici uznemiravanja člana porodice ili porodične zajednice,
ž) namjerno oštećenje ili uništenje imovine člana porodice ili porodične zajednice, zajedničke imovine, ili imovine u posjedu,
z) uskraćivanje ili oduzimanje prava na ekonomsku nezavisnost zabranom rada ili držanje člana porodice ili porodične zajednice u odnosu zavisnosti ili podređenosti,
i) vaspitanje djece na način ponižavajućeg postupanja,
j) oduzimanje djece ili izbacivanje iz stana člana porodice ili porodične zajednice,
k) iscrpljivanje radom, izgladnjivanjem, uskraćivanjem sna ili neophodnog odmora članu porodice ili porodične zajednice,
l) nepridržavanje odluke nadležnog organa kojim je utvrđen lični kontakt djece sa roditeljima,

lj) zadržavanje putne isprave ili nekog drugog dokumenta člana porodice ili porodične zajednice,

m) nasilna izolacija ili ograničenje slobode kretanja člana porodice ili porodične zajednice i

n) svaka druga radnja koja predstavlja nasilje u porodici ili porodičnoj zajednici.

(3) Pod radnjom nasilja u porodici smatraju se i prijetnje radnjama iz stava 2. ovog člana.“

Član 4.

U članu 7. poslije tačke ž) dodaje se nova tačka z) koja glasi:

„z) lica koja su međusobno bila ili su još uvijek u emotivnoj ili intimnoj vezi, nezavisno od toga da li učinilac dijeli ili je dijelio domaćinstvo sa žrtvom.“

Član 5.

U članu 10. stav 2. mijenja se i glasi:

„Subjekti zaštite dužni su u prvom kontaktu obavijestiti žrtvu, na njoj razumljiv način, o svim pravima koja ima u skladu sa ovim i drugim propisima i o ustanovama, organima, pravnim licima i organizacijama koje pružaju pomoć, podršku i zaštitu.“

Poslije stava 2. dodaje se novi stav 3. koji glasi:

„(3) U postupcima ostvarivanja svojih prava i zaštite žrtve imaju pravo na besplatnu pravnu pomoć u skladu sa propisima kojima se reguliše oblast besplatne pravne pomoći.“

Član 6.

U članu 11. stav 2. mijenja se i glasi:

„Subjekti zaštite u procesu zaštite, pomoći i podrške žrtvama nasilja u porodici saraduju u najboljem interesu žrtve.“

Poslije stava 2. dodaju se novi st. 3. i 4. koji glase:

„(3) Na području jedinice lokalne samouprave zaključuje se protokol o postupanju i formira se grupa za koordinaciju i saradnju od predstavnika svih ustanova, organa i organizacija koje pružaju zaštitu, pomoć i podršku žrtvama nasilja u porodici.

(4) Na osnovu godišnjih izvještaja, Ministarstvo prati i analizira primjenu protokola iz stava 3. ovog člana.“

Član 7.

Član 12. mijenja se i glasi:

„(1) Članovi porodice, subjekti zaštite, kao i zaposleni u obrazovnim, socijalnim i zdravstvenim ustanovama, kao i svaki drugi građanin, dužni su odmah nakon saznanja da je počinjeno nasilje u porodici ili da postoji i najmanji stepen sumnje da je počinjeno nasilje u porodici, prijaviti to policiji.

(2) Nakon prijema prijave da je učinjeno nasilje u porodici, nadležni policijski službenik je dužan da odmah o tome obavijesti centar za socijalni rad, koji će odmah neposredno pružiti socijalnu zaštitu i psihosocijalnu pomoć žrtvi, preduzeti druge mjere iz svoje nadležnosti, te o tome sačiniti službeni izvještaj.

(3) Zdravstvena ustanova omogućiće žrtvi besplatan ljekarski pregled radi utvrđivanja postojanja povreda fizičkog ili psihičkog integriteta.

(4) O izvršenom nasilju u porodici nadležni policijski službenik odmah obavještava i nadležnog javnog tužioca i, uz izvještaj, dostavlja prikupljene dokaze i procjenu rizika.

(5) Nadležni javni tužilac, nakon okončanja istrage, u pisanoj formi, obavještava nadležnog policijskog službenika o podizanju optužnice protiv osumnjičenog lica ili o obustavi istrage, kao i o razlozima za obustavu istrage.

(6) Obavještenja i procjenu rizika, osim nadležnom javnom tužiocu, nadležni policijski službenik dostavlja i centru za socijalni rad.“

Član 8.

Poslije člana 12. dodaje se novi član 12a. koji glasi:

„Član 12a.

(1) Po svakoj prijavi nasilja u porodici vrši se procjena rizika.

(2) Nadležni policijski službenik vrši procjenu rizika na osnovu prikupljenih obavještenja o tome:

a) da li je učinilac ranije ili neposredno prije procjene rizika učinio nasilje u porodici ili neki drugi vid nasilja i da li je spreman da ga ponovi,

b) da li je prijetio ubistvom ili samoubistvom,

v) da li posjeduje oružje,

g) da li je mentalno bolestan ili zloupotrebljava psihoaktivne supstance,

d) da li postoji sukob oko starateljstva nad djetetom ili oko načina održavanja ličnog kontakta djeteta i roditelja koji je učinilac,

đ) da li je učiniocu izrečena hitna mjera ili mjera zaštite od nasilja u porodici,

e) da li žrtva doživljava strah i kako ona procjenjuje rizik od ponavljanja nasilja i

ž) druge činjenice i okolnosti od značaja za procjenu rizika.“

Član 9.

U članu 13. u stavu 2. riječi: „prekršajno odjeljenje nadležnog osnovnog suda“ zamjenjuju se riječima: „nadležni sud u prekršajnom postupku“.

Stav 3. mijenja se i glasi:

„Prijedlog za izricanje hitne mjere zaštite podnosi nadležni policijski službenik, centar za socijalni rad ili žrtva nasilja u porodici ili porodičnoj zajednici, a izriču se najkasnije u roku od 24 časa od prijema prijedloga, odnosno izvođenja učinioca nasilja u porodici pred sud.“

Član 10.

Poslije člana 21. dodaje se novi član 21a, koji glasi:

„Član 21a.

(1) Žrtva može izabrati, prije ili u toku postupka, lice od povjerenja koje će biti prisutno tokom jednog ili više postupaka ili radnji u vezi zaštite od nasilja u porodici.

(2) Lice od povjerenja može biti bilo koje punoljetno lice osim učinioca nasilja.

(3) Nadležni organi su obavezni da omogućće prisustvo lica od povjerenja u svim postupcima i radnjama u koje je uključena žrtva, u skladu sa propisima iz svoje nadležnosti.

(4) Žrtva nasilja ima pravo na punomoćnika u postupku.“

Član 11.

Poslije člana 22. naziv glave IV „SANKCIJE“ i član 23. mijenjaju se i glase:
„ZASTITNE MJERE

(1) Mjere za zaštitu žrtve od nasilja u porodici su zaštitne mjere.

(2) Svrha zaštitnih mjera jeste da se osigura nužna zaštita i bezbjednost žrtve, te otklone stanja ili uslovi koji mogu biti od uticaja ili mogu pogodovati ili podsticajno djelovati da učinilac ubuduće vrši radnje nasilja u porodici.

(3) Zaštitne mjere su:

a) udaljenje iz stana, kuće ili nekog drugog stambenog prostora,
b) zabrana približavanja žrtvi nasilja u porodici ili porodičnoj zajednici (u daljem tekstu: zabrana približavanja žrtvi),

v) zabrana uznemiravanja ili uhođenja žrtve nasilja u porodici ili porodičnoj zajednici (u daljem tekstu: zabrana uznemiravanja ili uhođenja žrtve),

g) obavezan psihosocijalni tretman i

d) obavezno liječenje od zavisnosti.

(4) Zaštitne mjere izriče nadležni sud u prekršajnom postupku.

(5) Sud je dužan izreći zaštitne mjere u roku od 30 dana od dana podnošenja Prijedloga za izricanje zaštitne mjere.“

Član 12.

Član 23a. mijenja se i glasi:

„Zaštitne mjere iz člana 23. stav 3. ovog zakona izriču se samostalno i predmet su direktnog izvršenja organa nadležnih za njihovo sprovođenje, u skladu sa odredbama ovog zakona.“

Član 13.

Član 23b. briše se.

Član 14.

Član 42. mijenja se i glasi:

„(1) Novčanom kaznom od 1.000 KM do 3.000 KM kazniće se za prekršaj zaposleni u obrazovnoj, socijalnoj i zdravstvenoj ustanovi, koji ne prijavi nasilje u porodici.

(2) Novčanom kaznom od 300 KM do 900 KM kazniće se za prekršaj građanin koji ne prijavi nasilje u porodici.

(3) Novčanom kaznom od 300 KM do 900 KM kazniće se za prekršaj član porodice ili porodične zajednice koji ne prijavi nasilje u porodici izvršeno prema djetetu, osim u slučaju kada je i sam žrtva nasilja u porodici.

(4) Novčanom kaznom od 3.000 KM do 5.000 KM kazniće se za prekršaj subjekti zaštite i druga tijela ovlašćena za postupanje po ovom zakonu koji ne postupe u skladu sa članom 34. stav 1. ovog zakona.“

Član 15.

Poslije člana 42. dodaje se novi član 42a. koji glasi:
„Član 42a.

Policijski službenik koji ne postupi u skladu sa obavezama iz ovog zakona po prijavi nasilja u porodici, snosiće odgovornost u skladu sa zakonom.“

Član 16.

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja „Službenom glasniku Republike Srpske“.

Broj:
Datum:

PREDSJEDNIK
NARODNE SKUPŠTINE

Nedeljko Čubrilović

OBRAZLOŽENJE
NACRTA ZAKONA O IZMJENAMA I DOPUNAMA ZAKONA
O ZAŠTITI OD NASILJA U PORODICI

I USTAVNI OSNOV ZA DONOŠENJE ZAKONA

Ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u Amandmanu XXXII t. 5. i 12. na član 68. Ustava Republike Srpske, prema kojem Republika Srpska uređuje i obezbjeđuje ostvarivanje i zaštitu ljudskih prava i sloboda i druge oblike socijalne zaštite, te brigu o djeci, kao i u članu 70. tačka 2. Ustava Republike Srpske, kojim je utvrđeno da Narodna skupština Republike Srpske donosi zakone.

II USKLAĐENOST SA USTAVOM, PRAVNIM SISTEMOM I PRAVILIMA NORMATIVNOPRAVNE TEHNIKE

Prema Mišljenju Republičkog sekretarijata za zakonodavstvo broj: 22.04-020-908/19 od 8. marta 2019. godine, ustavni osnov za donošenje ovog zakona sadržan je u Amandmanu XXXII t. 5. i 12. na član 68. Ustava Republike Srpske, prema kojem Republika uređuje i obezbjeđuje, između ostalog, ostvarivanje i zaštitu ljudskih prava i sloboda, kao i sve oblike socijalne zaštite i brigu o djeci i omladini. Takođe, ustavni osnov sadržan je i u članu 70. tačka 2. Ustava Republike Srpske, kojim je utvrđeno da Narodna skupština Republike Srpske donosi zakone.

Obrađivač zakona je, u skladu sa članom 41. stav. 1. tačka 5. Pravila za izradu zakona i drugih propisa Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 24/14), u Obrazloženju Zakona naveo razloge za donošenje izmjena i dopuna Zakona o zaštiti od nasilja u porodici („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 102/12, 108/13 i 82/15). Osnovni razlog za donošenje Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti od nasilja u porodici jeste činjenica da je u procesu primjene važećeg Zakona o zaštiti nasilja u porodici utvrđeno da pojedine odredbe Zakona ne obezbjeđuju punu zaštitu žrtava nasilja u porodici, pa se preciziranjem pojedinih odredaba, kao i uvođenjem novih pravnih instituta nastoji unaprijediti zaštita žrtava nasilja u porodici.

Ovim zakonom uređuju se mjere zaštite od nasilja u porodici ili porodičnoj zajednici, subjekti zaštite i postupak zaštite žrtava nasilja u porodici, mjere za zaštitu žrtve od nasilja u porodici i druga pitanja od značaja za zaštitu od nasilja u porodici. Osnovni cilj ovog zakona je zaštita žrtava nasilja u porodici ili porodičnoj zajednici.

Republički sekretarijat za zakonodavstvo razmotrio je Nacrt zakona i, ne upuštajući se u cjelishodnost normi, obrađivaču dao određene primjedbe i sugestije koje su se odnosile na usklađivanja predloženog teksta Nacrta zakona sa članom 103. Pravila za izradu zakona i drugih propisa Republike Srpske, kojim je propisano da se izmjene i dopune propisa na koje su primijenjena Pravila normativno-pravne tehnike za izradu zakona i drugih propisa Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 13/06 i 20/06) vrše se prema tim pravilima.

Takođe, data je primjedba da se izvrši terminološko usklađivanje odredaba Nacrta zakona sa Zakonom o krivičnom postupku („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 53/12 i 91/17), Krivičnim zakonikom Republike Srpske („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 64/17), Zakonom o policiji i unutrašnjim poslovima („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 57/16 i 110/16) i Zakonom o javnim tužilaštvima („Službeni glasnik Republike Srpske“, broj 69/16).

Republički sekretarijat za zakonodavstvo je ukazao obrađivaču Nacrta zakona da je u skladu sa članom 17. stav 1. tačka 11. Poslovnika o radu Vlade Republike Srpske neophodno da pribavi mišljenje Ministarstva unutrašnjih poslova Republike Srpske u dijelu koji se odnosi na odgovornost

nadležnog policijskog službenika u postupku pružanja zaštite žrtvama nasilja u porodici ili porodičnoj zajednici.

Obrađivač zakona je usvojio navedene primjedbe i sugestije i ugradio ih u tekst Zakona.

Obrađivač zakona je u Obrazloženju Zakona naveo da je, u skladu sa članom 41. stav 1. tačka 10. Pravila za izradu zakona i drugih propisa Republike Srpske i t. 4. i 15. Smjernica za postupanje republičkih organa uprave o učešću javnosti i konsultacijama u izradi zakona („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 123/08 i 73/12), utvrđeno da Zakon ima značaja za javnost i da će biti objavljen na internet stranici Ministarstva porodice, omladine i sporta, radi dostavljanja primjedaba i sugestija. Takođe, obrađivač je naveo da je prilikom izrade Nacrta zakona izvršio konsultacije sa domovima zdravlja, centrima za socijalni rad, sudovima i organizacijama koje realizuju posebnu mjeru podrške žrtvama nasilja u porodici u sigurnim kućama.

Budući da je predmetni zakon usaglašen sa Ustavom, pravnim sistemom Republike Srpske i Pravilima za izradu zakona i drugih propisa, mišljenje Republičkog sekretarijata za zakonodavstvo je da se Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti od nasilja u porodici može uputiti dalje na razmatranje.

III USKLAĐENOST SA PRAVNIM PORETKOM EVROPSKE UNIJE

Prema Mišljenju Ministarstva za evropske integracije i međunarodnu saradnju broj: 17.03-020-938/19 od 12. marta 2019. godine, ustanovljeno je da pravo Evropske unije sadrži sekundarni obavezujući izvor koji je relevantan za predmet uređivanja Nacrta zakona o izmjenama i dopunama zakona o zaštiti od nasilja u porodici, koji je obrađivač uzeo u obzir, zbog čega u Izjavi o usklađenosti stoji ocjena „usklađeno“.

Predmetnu materiju, u dijelu primarnih izvora prava EU, uređuju: Ugovor o funkcionisanju Evropske Unije, član 82. stav 2. tačka c. / *The Treaty on the Functioning of the European Union, Article 82 (2) c.* i Povelja o osnovnim pravima Evropske Unije, član 3. i član 4. (*Charter of Fundamental Rights of The European Union, Article 3 and Article 4*). Obrađivač je, u dijelu sekundarnih izvora, uzeo u obzir Direktiva 2012/29/EU Evropskog parlamenta i Savjeta od 25. oktobra 2012. godine uspostavljanju minimalnih standarda za prava, podršku i zaštitu žrtava krivičnih djela te o zamjeni Okvirne odluke Savjeta 2001/220/PUP / *Directive 2012/29/EU of the European parliament and of the Council of 25 October 2012 establishing minimum standards on the rights, support and protection of victims of crime, and replacing Council Framework Decision 2001/220/JHA*). Najvažnija usklađivanja odnose se na odredbe člana 18. Direktive koje propisuju uvođenje mjera za zaštitu žrtava krivičnih djela i članova njihovih porodica od sekundarne i ponovljene viktimizacije, zastrašivanja i odmazde, koje su preuzete odredbama čl. 11. i 12. Nacrta. Odredbe člana 22. Direktive koje propisuju pojedinačnu procjenu žrtava radi utvrđivanja njihovih posebnih potreba za zaštitom, preuzete su odredbama člana 8. Nacrta. U dijelu prakse i standarda Savjeta Evrope, konsultovane su odredbe Konvencije Savjeta Evrope o sprečavanju i suzbijanju nasilja nad ženama i nasilja u porodici / *Council of Europe Convention on preventing and combating violence against women and domestic violence*. Način preuzimanja sadržaj je u uporednim prikazima usklađenosti Nacrta zakona o izmjenama i dopunama zakona o zaštiti od nasilja u porodici sa pravnom tekovinom Evropske unije i praksom i standardima Savjeta Evrope. Donošenjem ovog zakona djelimično će se ispuniti obaveze iz čl. 70. i 78. SSP, koje se odnose na saradnju ugovornih strana u oblasti usklađivanja i sprovođenja zakona i pravila konkurencije, odnosno u oblasti jačanja institucija i vladavini prava.

IV RAZLOZI ZA DONOŠENJE ZAKONA

U procesu primjene Zakona o zaštiti od nasilja u porodici utvrđeno je da pojedine odredbe Zakona ne obezbjeđuju punu zaštitu žrtava nasilja u porodici, pa se preciznijim normama i uvođenjem novih pravnih instituta nastoji, u skladu sa međunarodnim standardima, poboljšati i unaprijediti zaštita žrtava.

Krivičnopravna zaštita od nasilja u porodici uspostavljena je Krivičnim zakonikom Republike Srpske iz 2000. godine, kojim je prvi put nasilje u porodici javno označeno kao neprihvatljiv oblik ponašanja koji zahtijeva reakciju društva kroz primjenu krivičnopravnih sankcija. Nekoliko godina kasnije, tačnije 2005. godine, usvojen je tada važeći Zakon o zaštiti od nasilja u porodici, kojim su radnje osnovnog oblika krivičnog djela nasilje u porodici ili porodičnoj zaštiti preuzete iz Krivičnog zakonika i definisane kao prekršaj. U dobroj namjeri bržeg i efikasnijeg procesuiranja učinioca nasilja, kao i brže i kvalitetnije zaštite žrtava nasilja u porodici, sličan je pristup i važećeg Zakona o zaštiti od nasilja u porodici („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 102/12, 108/13 i 82/15).

Međutim, analizom primjene Zakona u dosadašnjoj praksi nesumnjivo je potvrđena činjenica da se odredbe ovog zakona često koriste i primjenjuju kao alternativne zbog jednostavnijeg procesuiranja učinioca u prekršajnom postupku, čime je odgovor društva na radnje nasilja u porodici blag i neadekvatan. Normiranjem predloženih izmjena u tekstu Nacrta zakona, žrtve nasilja dobijaju adekvatniju i pravovremenu pomoć i podršku, dodatno unaprijeđenu po utvrđenim međunarodnim standardima, a odgovor zakonodavca na društveno neprihvatljive radnje nasilja u porodici i sankcionisanje učinioca nasilja ostvaruje se primjenom Krivičnog zakonika Republike Srpske.

Ovim novim pristupom Republike eliminiše se dosadašnja paralelna mogućnost da se učinilac nasilja u porodici kazni prekršajnompravno ili krivičnompravno i otklanjaju dosadašnje, opravdane, nedoumice subjekata zaštite, onih koji bi trebalo da sankcionišu učinioca. Takođe, aktuelni pristup, propisan odredbama važećeg Zakona, učiniocu nasilja u porodici ostavlja previše prostora jer prekršajnu sankciju ne doživljava kao ozbiljnu reakciju društva na njegovo ponašanje, a to dovodi do učestalog ponavljanja nasilja i konačno do slabljenja zaštite žrtava. Sve češći fatalni ishodi nasilničkog ponašanja u porodici, porodičnoj zajednici, emotivnoj ili intimnoj vezi, koji su uslijedili nakon učestalih prethodnih radnji nasilja i blagog i neadekvatnog odgovora društva, dovode do zaključka da je na radnje nasilja potrebno reagovati odlučnije i strože.

Pristupom koji odvaja pomoć, podršku i zaštitu žrtava nasilja u porodici i propisuje ih Zakonom o zaštiti od nasilja u porodici, od sankcionisanja učinioca koje se propisuje Krivičnim zakonikom Republike Srpske, dobija se bolja zaštita žrtve i efektniji i stroži odgovor društva prema učiniocu nasilja. Ozbiljna i odgovorna akcija društva u pravcu suzbijanja i sprečavanja nasilja u porodici podrazumijeva ukidanje prekršajnog kažnjavanja za nasilje u porodici i insistiranje na primjeni odredaba Krivičnog zakonika Republike Srpske, kojima je nasilje u porodici ili porodičnoj zajednici određeno kao krivično djelo.

Nacrtom zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti od nasilja u porodici, čija osnovna svrha jeste pružanje zaštite žrtvi nasilja u porodici ili porodičnoj zajednici i stvaranje uslova za sprečavanje ponavljanja nasilja, žrtvi se obezbjeđuje hitna neophodna zaštita u vidu izricanja hitnih mjera zaštite, a u narednom periodu od 30 dana mogu se izreći (ako za to postoje osnovi) zaštitne mjere kojima se obezbjeđuje produženje trajanja te zaštite. Istovremeno, omogućava se primjena zaštitnih mjera kojima se učiniocu pruža pomoć tako što mu se omogućava da nauči nenasilne forme ponašanja u kriznim situacijama i da nauči da kontroliše svoje agresivne porive, te da se izliječi od određenih bolesti ovisnosti. Takođe, Nacrt zakona se dopunjava na način da se uvođenjem novih prava žrtava nasilja u porodici dodatno unapređuje

njihova zaštita. Zakonom je naglašena obaveza svih subjekata zaštite da u procesu zaštite, pomoći i podrške žrtvama nasilja u porodici saraduju u najboljem interesu žrtve, te da na nivou jedinice lokalne samouprave zaključuju protokole o postupanju i obrazuju grupu za koordinaciju i saradnju od predstavnika svih ustanova, organa i organizacija koje pružaju zaštitu, pomoć i podršku žrtvama nasilja u porodici.

Pored toga, u skladu sa standardima uspostavljenim međunarodnim dokumentima, prije svega Konvencijom Savjeta Evrope o sprečavanju i suzbijanju nasilja prema ženama (Istanbulska konvencija) i Direktivom 2012/29/EU Evropskog parlamenta i Savjeta od 25. oktobra 2012. godine o uspostavljanju minimalnih standarda za prava, podršku i zaštitu žrtava krivičnih djela, uvodi se obaveza svim subjektima zaštite da obavijeste žrtvu, na njoj razumljiv način, o svim pravima koja ima u skladu sa ovim i drugim zakonima i o institucijama, organima, pravnim licima i organizacijama koji pružaju pomoć, podršku i zaštitu (član 19. Istanbulske konvencije i član 4. Direktive o pravima žrtve), kao i obaveza da se po svakoj prijavi nasilja u porodici, procjenjuje rizik od ponavljanja nasilja i da se, u skladu sa ovom procjenom, planira preduzimanje potrebnih radnji i mjera u pravcu sprečavanja učinioca da ponovi nasilje i zaštititi žrtva (procjena rizika je obaveza utvrđena članom 22. Direktive o pravima žrtava i standard Savjeta Evrope utvrđen članom 51. Istanbulske konvencije). Pored navedenog, uvodi se i pravo žrtve na pratnju lica u koje ima povjerenje pri preduzimanju svih radnji u postupcima u kojima žrtva ostvaruje svoja prava, odnosno obaveza subjektima zaštite da omoguće prisustvo ovog lica. Takođe, proširen je krug lica koja uživaju zaštitu prema odredbama ovog zakona na lica koja su međusobno bila ili su još uvijek u emotivnoj ili intimnoj vezi, nezavisno od toga da li učinilac dijeli ili je dijelio domaćinstvo sa žrtvom i na taj način je izvršeno dodatno usklađivanje sa standardima Savjeta Evrope, konkretno Istanbulskom konvencijom, kojom je, u članu 3. tačka b) navedeno: „Nasilje u porodici predstavlja svaki čin fizičkog, seksualnog, psihološkog ili ekonomskog nasilja koje se dešava u porodici ili u porodičnoj zajednici ili između bivših ili sadašnjih supružnika ili partnera, bez obzira na to da li počilac dijeli ili je dijelio isto prebivalište sa žrtvom“.

V OBRAZLOŽENJE PREDLOŽENIH RJEŠENJA

Članom 1. mijenja se člana 1. osnovnog teksta Zakona tako da se prekršajne sankcije koje se izriču učiniocima nasilja u porodici mijenjaju riječima: „mjere za zaštitu žrtve od nasilja u porodici i druga pitanja od značaja za zaštitu od nasilja u porodici“, čime se jasno određuje da je predmet i svrha ovog zakona zaštita žrtve.

Članom 2. mijenja se člana 3. tako da se propisuje da se zaštita od nasilja u porodici ostvaruje primjenom ovog zakona, kao i svih drugih propisa kojima se uređuje ostvarivanje prava žrtava nasilja u porodici.

Članom 3. mijenja se član 6. i propisuje šta je, u smislu ovog zakona, nasilje u porodici, navode se primjeri radnji koje se, između ostalih, smatraju radnjama nasilja u porodici, i precizira da se pod radnjom nasilja u porodici smatraju i prijetnje radnjama nasilja u porodici.

Članom 4. dopunjava se član 7. i proširuje krug lica koja mogu biti, kako učinioci, tako i žrtve nasilja u porodici, i na lica koja su međusobno bila ili su još uvijek u emotivnoj ili intimnoj vezi, nezavisno od toga da li učinilac dijeli ili je dijelio domaćinstvo sa žrtvom.

Članom 5. dopunjava se član 10. tako da su subjekti zaštite obavezani da u prvom kontaktu obavijeste žrtvu, na njoj razumljiv način, o svim pravima koja ima u skladu sa ovim i drugim propisima i o ustanovama, organima, pravnim licima i organizacijama koje pružaju pomoć, podršku i zaštitu, te je izvršena prenumeracija stavova ovog člana.

Članom 6. mijenja se stav 2. člana 11. tako da je utvrđeno da subjekti zaštite u procesu zaštite, pomoći i podrške žrtvama nasilja u porodici saraduju u najboljem interesu žrtve, isti član je dopunjen st. 3. i 4. kojim je određeno da se, na području jedinice lokalne samouprave,

zaključuje protokol o postupanju i formira grupa za koordinaciju i saradnju od predstavnika svih ustanova, organa i organizacija koje pružaju zaštitu, pomoć i podršku žrtvama nasilja u porodici, kao i da, na osnovu godišnjih izvještaja, Ministarstvo prati i analizira primjenu ovih protokola.

Članom 7. mijenja se član 12. kojim se određuje obaveza prijavljivanja nasilja u porodici i postupanje nadležnih policijskih službenika, centara za socijalni rad, odnosno službi socijalne zaštite, te zdravstvenih ustanova i nadležnog javnog tužioca po zaprimanju prijave, kako bi se i ovaj član uskladio sa novim pristupom prema kojem je nasilje u porodici isključivo krivično djelo.

Članom 8. dodaje se novi član 12a. kojim se utvrđuje obaveza da se po svakoj prijavi nasilja u porodici vrši procjena rizika, u cilju sprečavanja ponavljanja nasilja.

Članom 9. vrše se izmjene u stavu 2. člana 13. tako što se riječi: „prekršajno odjeljenje nadležnog osnovnog suda“ zamjenjuju riječima: „nadležni sud u prekršajnom postupku“, kao i stav 3. kojim se precizira da prijedlog za izricanje hitne mjere zaštite podnosi nadležni policijski službenik, centar za socijalni rad ili žrtva nasilja u porodici ili porodičnoj zajednici, a izriču se najkasnije u roku od 24 časa od prijema prijedloga, odnosno izvođenja učinioca nasilja u porodici pred sud.

Članom 10. dodaje se novi član 21a. kojim se propisuje pravo žrtve na pratnju lica u koje ima povjerenje prilikom preduzimanja svih radnji koje su u vezi sa zaštitom od nasilja u porodici, pored prava da je u tim postupcima zastupa punomoćnik.

Članom 11. naziv glave IV „SANKCIJE“ mijenja se i glasi: „ZAŠTITNE MJERE“, u skladu sa opredjeljenjem prema kojem nasilje u porodici mora biti isključivo krivično djelo, a mijenja se i član 23. kojim se propisuju zaštitne mjere, svrha njihovog izricanja, kao i rok u kojem se izriču.

Članom 12. mijenja se član 23a. i propisuje da se zaštitne mjere izriču samostalno i da su predmet direktnog izvršenja organa nadležnih za njihovo sprovođenje, u skladu sa odredbama ovog zakona.

Članom 13. brisan je član 23b. koji je bilo potrebno brisati jer se svi učinioci, pa i maloljetni, za učinjene radnje nasilja procesuiraju u skladu sa odredbama zakona kojim se propisuju krivična djela, a ne u prekršajnom postupku.

Članom 14. izmijenjen je član 42. tako da su propisane novčane kazne za zaposlene u subjektima zaštite koji dođu do saznanja da je učinjeno, ili da postoji i najmanja sumnja da je učinjeno nasilje u porodici, kao i građane i članove porodice koji ne prijave nasilje u porodici, u skladu sa obavezom propisanom članom 12. ovog zakona.

Članom 15. dodaje se novi član 42a. kojim je utvrđeno da će se policijski službenik koji ne postupi u skladu sa obavezama iz ovog zakona, po prijavi nasilja u porodici snosiće odgovornost u skladu sa zakonom.

Članom 16. propisano je stupanje na snagu ovog zakona.

VI PROCJENA UTICAJA ZAKONA, DRUGIH PROPISA I OPŠTIH AKATA NA UVOĐENJE NOVIH ILI UKIDANJE POSTOJEĆIH FORMALNOSTI KOJE OPTEREĆUJU PRIVREDNO POSLOVANJE

U Mišljenju Ministarstva privrede i preduzetništva broj: 18.01-020-949/19 od 12. marta 2019. godine, konstatovano je da je: Nacrt planiran Programom rada Vlade i Narodne skupštine Republike Srpske; da je obrađivač pravilno analizirao postojeće stanje i definisao problem u Obrascu o sprovođenju skraćenog PUP-a u pripremi i izradi nacrta/prijedloga propisa, te da je problem sastavni dio „Razloga za donošenje ili izmjenu i/ili dopunu zakona“, kao i da je obrađivač pravilno definisao ciljeve koji se žele postići donošenjem zakona. U pogledu sprovođenja procesa konsultacija, obrađivač je naveo da su relevantni prijedlozi i sugestije su

ugrađeni u tekst Nacrta zakona, a kod utvrđivanja opcija za rješenje problema, da se ciljevi koji se žele postići ovim Nacrtom mogu ostvariti samo regulatornom promjenom.

U vezi sa uticajem na poslovno okruženje, obrađivač je naveo da Nacrt zakona nema uticaja na poslovno okruženje. Što se tiče uticaja na javni budžet, obrađivač je naveo da Nacrt zakona nema direktan uticaj na budžet, ali je moguće da u narednom periodu dođe do indirektnog uticaja na republički budžet. Naime, prema važećim odredbama Zakona o zaštiti od nasilja u porodici, većina djela nasilja u porodici je klasifikovana kao prekršaj, a odredbe ovog Nacrta zakona utvrđuju strožiji odgovor društva prema učioniocima nasilja u porodici, odnosno za učionice ovih djela utvrđuje krivičnu odgovornost. S obzirom da je procesuiranje učionica krivičnog djela znatno složeniji postupak i samim tim zahtjeva veće resurse, moguć je uticaj na budžet u nekom narednom periodu.

U vezi sa uticajem na zdravstveni i socijalni status građana, obrađivač je naveo da se Nacrtom ovog zakona omogućava socijalna uključenost i zaštita posebnih ranjivih grupa, na način da se utvrđuje posebna pomoć i zaštita djece, starijih lica, lica sa invaliditetom i lica pod starateljstvom. S obzirom na to da su najzastupljenije žrtve nasilja u porodici osobe ženskog pola i djeca, a da su osobe muškog pola najčešće učionici nasilja u porodici, Nacrt zakona će doprinijeti smanjenju nasilja prema ženama i djeci kao obliku diskriminacije i kršenju ustavom i zakonima zagarantovanih osnovnih ljudskih prava i sloboda.

U vezi sa uticajem na životnu sredinu, obrađivač je naveo da Nacrt zakona nema uticaja na životnu sredinu.

U vezi sa uticajem na održivi razvoj, obrađivač je naveo da će Nacrt zakona doprinijeti većem stepenu zaštite žrtve utvrđivanjem krivične odgovornosti za djela nasilja u porodici. Navedeno će doprinijeti i podizanju svijesti kod građana o neprihvatljivosti bilo kojeg oblika nasilja u porodici, čime će se omogućiti i preventivno djelovanje.

Nacrtom zakona se ne definišu nove formalnosti, niti se predviđa ukidanje i/ili izmjena postojećih formalnosti.

Ministarstvo privrede i preduzetništva je utvrdilo da je obrađivač, prilikom primjene skraćenog procesa procjene uticaja propisa, postupio u skladu s metodologijom propisanom u t. VI i VIII Odluke o sprovođenju procesa procjene uticaja propisa u postupku izrade propisa.

VII UČEŠĆE JAVNOSTI I KONSULTACIJE U IZRADI ZAKONA

Prilikom izrade Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti od nasilja u porodici ispunjeni su uslovi iz člana 4. Smjernica za postupanje republičkih organa uprave o učešću javnosti i konsultacijama u izradi zakona („Službeni glasnik Republike Srpske“, br. 123/08 i 73/12). U procesu izrade Nacrta zakona o izmjenama i dopunama Zakona o zaštiti od nasilja u porodici konsultovana je zainteresovana javnost i subjekti zaštite koji pružaju pomoć, zaštitu i podršku žrtvama nasilja u porodici: domovi zdravlja, centri za socijalni rad, sudovi, organizacije koje realizuju posebnu mjeru podrške žrtvama nasilja u porodici u sigurnim kućama. Tekst Nacrta zakona objavljen je na internet stranici Ministarstva porodice, omladine i sporta i pozvana sva zainteresovana lica da dostave svoje prijedloge i sugestije. Radna grupa koju je imenovala ministar porodice, omladine i sporta, sačinjena od predstavnika nadležnih sudova, javnog tužilaštva, predstavnika ministarstava, akademske zajednice i nevladinih organizacija, sačinila je, uvažavajući relevantne sugestije, tekst Nacrt zakona.

VIII FINANSIJSKA SREDSTVA I I EKONOMSKA OPRAVDANOST DONOŠENJA ZAKONA

Za sprovođenje ovog zakona nisu potrebna dodatna sredstva iz budžeta Republike Srpske.

ZAKON O ZAŠTITI OD NASILJA U PORODICI
(Tekst predloženih izmjena i dopuna ugrađen u osnovni tekst Zakona)

Član 1.

Ovim zakonom uređuje se zaštita od nasilja u porodici ili porodičnoj zajednici (u daljem tekstu: nasilje u porodici), lica koja se u smislu ovog zakona smatraju članom porodice ili porodične zajednice, subjekti zaštite i postupak zaštite žrtava nasilja u porodici, osnivanje Savjeta za borbu protiv nasilja u porodici, **mjere za zaštitu žrtve od nasilja u porodici i druga pitanja od značaja za zaštitu od nasilja u porodici.**

Član 3.

Zaštita od nasilja u porodici ostvaruje se primjenom ovog zakona i drugih propisa kojima se uređuje ostvarivanje prava žrtava nasilja u porodici.

Član 6.

(1) Nasilje u porodici, u smislu ovog zakona, postoji ukoliko postoji i najmanji stepen sumnje da je član porodice ili porodične zajednice izvršio radnje fizičkog, seksualnog, psihičkog i/ili ekonomskog nasilja, kao i prijetnje koje izazivaju strah od fizičke, seksualne, psihičke i/ili ekonomske štete kod drugog člana porodice ili porodične zajednice.

(2) Radnje nasilja u porodici, u smislu stava 1. ovog člana, su:

a) primjena sile na fizički ili psihički integritet člana porodice ili porodične zajednice,

b) postupanje koje može prouzrokovati ili izazvati opasnost da će prouzrokovati fizičku ili psihičku bol ili patnju člana porodice ili porodične zajednice,

v) prouzrokovanje straha ili lične ugroženosti ili povrede dostojanstva člana porodice ili porodične zajednice ucjenom ili drugom prinudom,

g) verbalni napad, vrijeđanje, psovanje, nazivanje pogrdnim imenima, te drugi načini grubog uznemiravanja člana porodice ili porodične zajednice,

d) seksualno nasilje,

đ) onemogućavanje pristupa zdravstvenoj zaštiti i njezi,

e) praćenje i svi drugi slični oblici uznemiravanja člana porodice ili porodične zajednice,

ž) namjerno oštećenje ili uništenje imovine člana porodice ili porodične zajednice, zajedničke imovine, ili imovine u posjedu,

z) uskraćivanje ili oduzimanje prava na ekonomsku nezavisnost zabranom rada ili držanje člana porodice ili porodične zajednice u odnosu zavisnosti ili podređenosti,

i) vaspitanje djece na način ponižavajućeg postupanja,

j) oduzimanje djece ili izbacivanje iz stana člana porodice ili porodične zajednice,

k) iscrpljivanje radom, izgladnjivanjem, uskraćivanjem sna ili neophodnog odmora članu porodice ili porodične zajednice,

l) nepridržavanje odluke nadležnog organa kojim je utvrđen lični kontakt djece sa roditeljima,

lj) zadržavanje putne isprave ili nekog drugog dokumenta člana porodice ili porodične zajednice,

m) nasilna izolacija ili ograničenje slobode kretanja člana porodice ili porodične zajednice i

n) svaka druga radnja koja predstavlja nasilje u porodici ili porodičnoj zajednici.

(3) Pod radnjom nasilja u porodici smatraju se i prijetnje radnjama iz stava 2. ovog člana.

Član 7.

Članom porodice ili porodične zajednice, u smislu ovog zakona, smatraju se:

a) supružnici ili bivši supružnici i njihova djeca i djeca svakog od njih,
b) vanbračni partneri ili bivši vanbračni partneri, njihova djeca ili djeca svakog od njih,
v) srodnici po tazbini zaključno do drugog stepena bez obzira na činjenicu da je bračna zajednica prestala,

g) roditelji sadašnjih i bivših bračnih i vanbračnih partnera,

d) srodnici iz potpunog usvojenja u pravoj liniji bez ograničenja, a u pobočnoj liniji zaključno sa četvrtim stepenom, kao i srodnici iz nepotpunog usvojenja,

đ) lica koja vezuje odnos starateljstva,

e) lica koja žive ili su živjela u istom porodičnom domaćinstvu, bez obzira na srodstvo,

ž) lica koja imaju zajedničko dijete ili je dijete začeto, iako nikada nisu živjela u istom porodičnom domaćinstvu,

z) lica koja su međusobno bila ili su još uvijek u emotivnoj ili intimnoj vezi, nezavisno od toga da li učinilac dijeli ili je dijelio domaćinstvo sa žrtvom.

Član 10.

(1) Žrtve nasilja u porodici imaju pravo na pristup svim subjektima zaštite i oslobođene su svih troškova postupka.

(2) **Subjeki zaštite dužni su u prvom kontaktu obavijestiti žrtvu, na njoj razumljiv način, o svim pravima koja ima u skladu sa ovim i drugim propisima i o ustanovama, organima, pravnim licima i organizacijama koje pružaju pomoć, podršku i zaštitu.**

(3) **U postupcima ostvarivanja svojih prava i zaštite žrtve imaju pravo na besplatnu pravnu pomoć u skladu sa propisima kojima se reguliše oblast besplatne pravne pomoći.**

Član 11.

(1) Subjeki zaštite dužni su bez odlaganja obezbijediti hitno rješavanje predmeta nasilja u porodici, vodeći računa da su interes i dobrobit žrtve prioritet u tim postupcima, a naročito ako je žrtva dijete, starije lice, lice sa invaliditetom i lice pod starateljstvom.

(2) **Subjeki zaštite u procesu zaštite, pomoći i podrške žrtvama nasilja u porodici saraduju u najboljem interesu žrtve.**

(3) **Na području jedinice lokalne samouprave zaključuje se protokol o postupanju i formira se grupa za koordinaciju i saradnju od predstavnika svih ustanova, organa i organizacija koje pružaju zaštitu, pomoć i podršku žrtvama nasilja u porodici.**

(4) **Na osnovu godišnjih izvještaja, Ministarstvo prati i analizira primjenu protokola iz stava 3. ovog člana.**

Član 12.

(1) Članovi porodice, subjekti zaštite, kao i zaposleni u obrazovnim, socijalnim i zdravstvenim ustanovama, kao i svaki drugi građanin, dužni su odmah nakon saznanja da je počinjeno nasilje u porodici ili da postoji i najmanji stepen sumnje da je počinjeno nasilje u porodici, prijaviti to policiji.

(2) Nakon prijema prijave da je učinjeno nasilje u porodici, nadležni policijski službenik je dužan da odmah o tome obavijesti centar za socijalni rad, koji će odmah neposredno pružiti socijalnu zaštitu i psihosocijalnu pomoć žrtvi, preduzeti druge mjere iz svoje nadležnosti, te o tome sačiniti službeni izvještaj.

(3) Zdravstvena ustanova omogućit će žrtvi besplatan ljekarski pregled radi utvrđivanja postojanja povreda fizičkog ili psihičkog integriteta.

(4) O izvršenom nasilju u porodici nadležni policijski službenik odmah obavještava i nadležnog javnog tužioca i, uz izvještaj, dostavlja prikupljene dokaze i procjenu rizika.

(5) Nadležni javni tužilac, nakon okončanja istrage, u pisanoj formi, obavještava nadležnog policijskog službenika o podizanju optužnice protiv osumnjičenog lica ili o obustavi istrage, kao i o razlozima za obustavu istrage.

(6) Obavještenja i procjenu rizika, osim nadležnom javnom tužiocu, nadležni policijski službenik dostavlja i centru za socijalni rad.

Član 12a.

(1) Po svakoj prijavi nasilja u porodici vrši se procjena rizika.

(2) Nadležni policijski službenik vrši procjenu rizika na osnovu prikupljenih obavještenja o tome:

a) da li je učinilac ranije ili neposredno prije procjene rizika učinio nasilje u porodici ili neki drugi vid nasilja i da li je spreman da ga ponovi,

b) da li je prijetio ubistvom ili samoubistvom,

v) da li posjeduje oružje,

g) da li je mentalno bolestan ili zloupotrebljava psihoaktivne supstance,

d) da li postoji sukob oko starateljstva nad djetetom ili oko načina održavanja ličnog kontakta djeteta i roditelja koji je učinilac,

đ) da li je učiniocu izrečena hitna mjera ili mjera zaštite od nasilja u porodici,

e) da li žrtva doživljava strah i kako ona procjenjuje rizik od ponavljanja nasilja i

ž) druge činjenice i okolnosti od značaja za procjenu rizika.

Član 13.

(1) Radi otklanjanja neposredne opasnosti po fizički i psihički integritet, radi sprečavanja ponavljanja nasilja i garantovanja bezbjednosti žrtve, učiniocu nasilja u porodici mogu se izreći hitne mjere zaštite prije pokretanja postupka ili u toku postupka.

(2) Hitne mjere zaštite izriče **nadležni sud u prekršajnom postupku.**

(3) **Prijedlog za izricanje hitne mjere zaštite podnosi nadležni policijski službenik, centar za socijalni rad ili žrtva nasilja u porodici ili porodičnoj zajednici, a izriču se najkasnije u roku od 24 časa od prijema prijedloga, odnosno izvođenja učinioca nasilja u porodici pred sud.**

(4) Hitne mjere zaštite su:

a) udaljenje učinioca nasilja iz stana, kuće ili drugog stambenog prostora i/ili

b) zabrana približavanja i kontaktiranja učiniocu nasilja sa žrtvom nasilja u porodici.

Član 21a.

(1) **Žrtva može izabrati, prije ili u toku postupka, lice od povjerenja koje će biti prisutno tokom jednog ili više postupaka ili radnji u vezi zaštite od nasilja u porodici.**

(2) **Lice od povjerenja može biti bilo koje punoljetno lice osim učinioca nasilja.**

(3) **Nadležni organi su obavezni da omoguće prisustvo lica od povjerenja u svim postupcima i radnjama u koje je uključena žrtva, u skladu sa propisima iz svoje nadležnosti.**

(4) **Žrtva nasilja ima pravo na punomoćnika u postupku.**

IV ZAŠTITNE MJERE

Član 23.

(1) **Mjere za zaštitu žrtve od nasilja u porodici su zaštitne mjere.**

(2) **Svrha zaštitnih mjera jeste da se osigura nužna zaštita i bezbjednost žrtve, te otklone stanja ili uslovi koji mogu biti od uticaja ili mogu pogodovati ili podsticajno djelovati da učinilac ubuduće vrši radnje nasilja u porodici.**

(3) **Zaštitne mjere su:**

a) **udaljenje iz stana, kuće ili nekog drugog stambenog prostora,**

b) **zabrana približavanja žrtvi nasilja u porodici ili porodičnoj zajednici (u daljem tekstu: zabrana približavanja žrtvi),**

v) **zabrana uznemiravanja ili uhodjenja žrtve nasilja u porodici ili porodičnoj zajednici (u daljem tekstu: zabrana uznemiravanja ili uhodjenja žrtve),**

g) **obavezan psihosocijalni tretman i**

d) **obavezno liječenje od zavisnosti.**

(4) **Zaštitne mjere izriče nadležni sud u prekršajnom postupku.**

(5) **Sud je dužan izreći zaštitne mjere u roku od 30 dana od dana podnošenja Prijedloga za izricanje zaštitne mjere.**

Član 23a.

Zaštitne mjere iz člana 23. stav 3. ovog zakona izriču se samostalno i predmet su direktnog izvršenja organa nadležnih za njihovo sprovođenje, u skladu sa odredbama ovog zakona.

Član 23b.

Brisan je.

Član 42.

(1) **Novčanom kaznom od 1.000 KM do 3.000 KM kazniće se za prekršaj zaposleni u obrazovnoj, socijalnoj i zdravstvenoj ustanovi, koji ne prijavi nasilje u porodici.**

(2) **Novčanom kaznom od 300 KM do 900 KM kazniće se za prekršaj građanin koji ne prijavi nasilje u porodici.**

(3) Novčanom kaznom od 300 KM do 900 KM kazniće se za prekršaj član porodice ili porodične zajednice koji ne prijavi nasilje u porodici izvršeno prema djetetu, osim u slučaju kada je i sam žrtva nasilja u porodici.

(4) Novčanom kaznom od 3.000 KM do 5.000 KM kazniće se za prekršaj subjekti zaštite i druga tijela ovlaštena za postupanje po ovom zakonu koji ne postupe u skladu sa članom 34. stav 1. ovog zakona.

Član 42a.

Policijski službenik koji ne postupi u skladu sa obavezama iz ovog zakona po prijavi nasilja u porodici, snosiće odgovornost u skladu sa zakonom.